

Közgyűlés 2005

Idei közgyűlésünket új helyszínen tartottuk, Székesfehérvárott, A Szabadművelődés Házában. Eddigi közgyűléseinket nagyrészt Budapesten tartottuk, leszámítva az 1996–99 közötti időszakot, amikor a budaörsi Jókai Művelődési Ház adott otthont rendezvényeinknek. Budaörs azonban csak macskaugrásnyira van a fővárostól, Székesfehérvár azonban már vérbeli vidéki helyszín, és nem is akármilyen, hiszen az amatőrcsillagász mozgalom egyik legrégebbi fellegvára.

Április 23-án 10:35-kor Tóth László, A Szabadművelődés Háza igazgatója, majd Bódis Kálmánné, Székesfehérvár alpolgármestere köszöntötte a közgyűlést. Ezt követte az elnöki megnyitó, amelyben a 2005-ös évfordulók és a fényszennyezés kapta a legnagyobb hangsúlyt. Utóbbi témában egyre közelebb kerülünk egy átfogó, törvényi szabályozás felé, miközben az MCSE az International Dark-Sky Association tagjává válhat az idei évben. A megnyitó végén egyperces csenddel adóztunk az elmúlt egy évben elhunyt tagtársaink emlékének.

A megnyitó után adta át elnökünk, Kolláth Zoltán az MCSE elismerő oklevelét legaktívabb tagtársainknak. Idén négy amatőrtársunknak ítélte oda az oklevelet az elnökség. Szabó Sándor és Tuboly Vince a helyszínen vette át az elismerést. Kereszty Zsoltnak a győri helyi csoport ülésén, Zajácz Györgynek pedig a Polarisban tartott csillagvizsgáló-találkózón adtuk át az oklevelet.

Ezt követően új tiszteletbeli tagokat választott meg a közgyűlés. Rezsabek Nándor javaslatára Blahó Nóra és Szakács László tiszteletbeli tagságát egyhangúlag, ellenszavazat és tartózkodás nélkül támogatták a jelenlevők.

A közgyűlés egyik ünnepélyes pillanata volt, amikor a Hegyháti Csillagvizsgáló Alapítvány és az MCSE képviselői aláírták a két szervezet között kötött együttműködési megállapodást. Kunszentmártoni csoportunk vezetője, Kovács Károly ismertette csillagvizsgáló létesítéssel kapcsolatos terveiket: a helyi amatőrök egy régi, használaton kívüli szélmalmost szeretnének csillagvizsgálóvá alakítani (l. az MCSE-híreket júniusi számunkban). Balaton László a 2006-os teljes napfogyatkozással kapcsolatos szervezési fejleményeket ismertette (napfogyatkozás.csillagaszat.hu).

Tuboly Vince átveszi az oklevelet

Titkársági beszámoló (közhasznúsági jelentés)

2004 legfontosabb eseménysorozatát a június 8-ai Vénusz-átvonuláshoz kapcsolódó rendezvények jelentették. A Sulinettel együttműködve több mint 70 helyszínen (részben közoktatási intézményekben) mutatták be a jelenséget tagjaink és helyi csoportjaink távcsövekkel, illetve kiselőadások keretében ismertették a ritka esemény hátterét. A távcsöves bemutatókon együttesen mintegy 30 ezer fő vett részt.

Az EU-csatlakozáshoz kapcsolódóan – az előző évhez hasonlóan – májusban előadás-sorozatot tartottunk „Európa és a csillagok” elnevezéssel. Az előadásokon az európai csillagászat modern intézményeit mutattuk be olyan kutatók segítségével, akik személyesen is szerezhettek tapasztalatot ezekben az intézményekben akár távcsöves vizsgálataik, akár nemzetközi együttműködések keretében, vendégként.

Az év egyik legfontosabb feladata az óbudai Polaris Csillagvizsgáló színvonalas üzemeltetése volt. A csillagvizsgálóban egész év folyamán fogadtuk az érdeklődőket (hetente három estén, sötétedéstől). Ismét megszerveztük tavaszi és őszi előadás-sorozatunkat (összesen 28 előadás). Tovább bővítettük ifjúsági szakkörünk létszámát; az ifjúság számára további programokat indítottunk. Ősztől két szakkört indítottunk, kezdők, ill. haladók részére. A korábbinál több iskolai csoport látogatását szerveztük meg. A nyári szünet időszakában az ÓMK Szabadidő Park napközis táborának programját csillagászati bemutatókkal és előadásokkal színesítettük.

Meteor c. havilapunk példányszáma az elmúlt tíz évben megduplázódott, jelenleg 2000 példányban jelenik meg. Ebben nem kis szerepe van annak, hogy az évek során igyekeztünk minél szélesebb rétegeket megszólítani, tehát nemcsak az amatőr csillagászoknak, hanem minden, a csillagászat iránt érdeklődő számára hasznos olvasmányokat nyújtani.

A **csillagászati évkönyv** a hazai csillagászat legnagyobb múltra visszatekintő kiadványa (1924 óta folyamatosan jelenik meg, 1990 óta egyesületünk kiadásában). A 2005-re szóló kötetet novemberben jelentettük meg, 328 oldal terjedelemben, 4000 példányban. Az évkönyv szerkezete a hagyományokat követte: első felében csillagászati naptárat találunk, melyben a 2005-ös évre vonatkozó előrejelzéseket, érdekesebb jelenségek adatait olvashatjuk. A kötet második felében a csillagászat legújabb eredményeit foglaltuk össze – a legjobb hazai szakemberek segítségével –, hosszabb cikkekkel közöltünk, végül a csillagászati intézmények, szervezetek hagyományos beszámolóit következik.

Egyesületünk hagyományos tevékenységei közé tartoznak a nyári csillagásztáborok. 2004-ben két helyszínen rendeztünk nyári csillagászati tábor: Ágasváron (Mátra) és Szentléleken (Bükk). A két helyszínen együttesen kb. 400 főt fogadtunk. Az ifjúsági táborban 100, a szentléleki találkozón 300 fő vett részt. Az ifjúsági tábor tavalyi programjában az aktuális égi látnivalók mellett különös hangsúlyt kapott a Mars bolygó nagy földközelsége és a Vénusz-átvonulás. A Polaris Csillagvizsgálóban a nyár folyamán napközisek számára tartottunk rendszeres előadásokat és bemutatókat *Ismerd meg a Naprendszert!* címmel.

Továbbfejlesztettük leglátogatottabb honlapjainkat: www.mcse.hu (egyesületünk főoldala), polaris.mcse.hu (a Polaris Csillagvizsgáló honlapja), hirek.csillagaszat.hu (csillagászati hírportál) és elkészült a Kulin György emlékdal: kulin.mcse.hu

További fontosabb programok: február 28.: Üstökösészeleők találkozója, március 20.: Az MCSE Napóra Szakcsoport találkozója, március 27.: Bolygóészeleők találkozója, április 24.: MCSE-közgyűlés, május 4.: Teljes holdfogyatkozás a kora esti égen, május 22.: Bemutató csillagvizsgálók és magán-csillagvizsgálók találkozója, június 8.: A Vénusz átvonulása a Nap előtt (bemutatók országszerte), szeptember 11.: Webcam 2004 – konferencia a digitális képrögzítésről, október 16.: Messier-észeleők találkozója.

Mérleg, eredménykimutatás. 2004-es gazdálkodásunk eredménye pozitív volt, az alaptervekenység és a vállalkozási tevékenység (könyvkiadás) eredménye 4311 E Ft.

Költségvetési támogatások. 2004-ben nem kaptunk költségvetési támogatást, csak pályázati úton, céltámogatást NKA, minisztériumi és önkormányzati forrásból (később részletezve).

Az egyesületi vagyon felhasználása. Működésünkkel kapcsolatban a következő kiadások merültek fel. Energia és egyéb költs. 113 E Ft, tisztítószer, irodaszer 164 E Ft, egyéb anyagkölts. 54 E Ft, bérleti díjak: 484 E Ft, nyomdai sokszorosítás 4285 E Ft, szakkönyv 463 E Ft, kiadványkészítés 154 E Ft, posta, telefon, internet: 2511 E Ft, könyvelési díj 400 E Ft, bér és bérjellegű kifiz. 1255 E Ft, bérjárulékok 357 E Ft, banki költség 164 E Ft.

Vezető tisztségviselők juttatása. Egyesületünknek egy alkalmazottja van, a főtitkár, aki az egyesületi munkákat koordinálja. Díjazása a mindenkori minimálbérnek megfelelő, 2004-ben 634 E Ft bérköltséggel.

Támogatások. 2004-ben az alábbi forrásokból kaptunk pályázati támogatásokat: NKA: a Meteor kiadására (600 E

Ft), csillagászati táborokra (300 E Ft), a Magyarok a Naprendszerben c. kötetre (400 E Ft). Működési kiadásokra kaptunk támogatást a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumától (500 E Ft), a Polaris Csillagvizsgáló tevékenységét a Fővárosi Önkormányzat (250 E Ft) és a Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány (50 E Ft) támogatta. Valamennyi pályázati támogatással a szerződésekben rögzített határidőre elszámoltunk. 2004-ben az SZJA 1%-ából 2848 E Ft támogatást kaptunk.

A délután immár hagyományosan az előadásoké volt. Rezsabek Nándor az MCSE 1946–49 közötti időszakáról írott kötetét ismertette, majd Hegedüs Tibor következett, Színpompás égi fények c. előadásával. Az előadók sorát Könyves Vera zárta, Az exobolygók világa c. előadással. Ezt követően az érdeklődők megtekinthették hazánk egyik különlegességét, a Terkán Lajos Bemutató Csillagvizsgálót, mely intézmény annyiban számít unikumnak, hogy az utóbbi évtizedekben bekövetkezett változások ellenére mindmáig zavartalanul és példamutatóan üzemel...

A jól sikerült közgyűlés egyetlen szépséghibája az volt, hogy jóval kevesebben vettek részt rajta, mint a fővárosban tartott közgyűléseken. Ennek ellenére jövő évi közgyűlésünket is vidéki helyszínen tervezzük: 2006 tavaszán Győrött fogunk találkozni.

Az MCSE 2005. évi költségvetése (terv)

Bevételek

Tagdíjak	9900	E Ft
Kiadványok	1500	
Pályázatok	2000	
Hirdetések	600	
Táborok	2000	
Polaris Csillagvizsgáló	500	
SZJA 1%	3000	
Összesen	19500	

Kiadások

Könyvelés, nyilvántartás	600
Bérek, járulékok	2800
Nyomdaköltség	7500
Kommunikáció	3000
Közlekedés	250
Polaris Csillagvizsgáló	800
Távcsövek	500
Számítástechnika	600
Bankköltség	400
Táborok, rendezvények	2600
Könyv, folyóirat	600
Összesen	19650

ÖSSZEÁLLÍTOTTA: MIZSER ATTILA

Napfogyatkozás 2005. október 3-án

Felhívás távcsöves bemutatások tartására

Az október 3-i részleges napfogyatkozás élményét próbáljuk minél több helyen és minél több érdeklődővel megosztani. Szeretnénk, ha minél több településen tartanának távcsöves bemutatást, főleg az iskolai tanulók részére. Akik mindennek szervezésében, lebonyolításában közreműködnek, kérjük, Kereszturi Ákosnál jelentkezzenek a kru@mcse.hu címen. Távcsövel rendelkező amatőrtársak mellett várjuk pedagógusok jelentkezését, akik iskolai osztályukat vinnék el egy-egy közeli bemutató helyszínére. Keressük továbbá azokat is, akik bármilyen módon tudnák segíteni a megmozdulást. A szeptember 20-áig jelentkező

érdeklődőknek a jelenséghez kapcsolódó szóróanyagot küldünk, amennyiben előre megadják a bemutató tervezett színhelyét, akkor a sajtónak is megadjuk az információt. Az eseményig a hitek.csillagaszat.hu honlapon, illetve az ott lévő oktatás link alatt található további információk.

Várjuk mindazon tagtársaink jelentkezését is, akik a Polaris Csillagvizsgálóból szeretnék megfigyelni a jelenséget, illetve segítenének az iskolai csoportok fogadásában.

Napfogyatkozás 2006 konferencia

2005. szeptember 24., szombat 10 óra

A Szabadművelődés Háza, Székesfehérvár, Fürdő sor 3.

A Terkán Lajos Bemutató Csillagvizsgáló és a Magyar Csillagászati Egyesület közös rendezvénye.

A helyszín keresőtérképe a www.aszmmh.hu címen található az interneten.

További információ Trupka Zoltán e-mail címén: tzoli@datatrans.hu

Szegedi találkozó

Az MCSE Szegedi Csoportja idén is megrendezi szokásos őszi találkozóját.

A rendezvény helyszíne az újszegedi Csillagvizsgáló (Kertész utca), időpontja:

2005. október 15., szombat, de. 10 óra. További részletekkel az októberi Meteorban, illetve az MCSE elektronikus fórumain szolgálunk.

ÉG ÉS FÖLD

Térképtörténeti kiállítás az ELTE Egyetemi Könyvtár ritkaságaiból

Budapest Ferenciek tere 6., Egyetemi Könyvtár I. emeleti díszterme. Megtekinthető: 2005. szeptember 20-ig hétköznapokon 10–18 óra között. A kiállításon a csillagászat, a térképészet és a földrajztudomány olyan alapvető munkái, mint Kopernikusz 1543-ban kiadott, Az égi pályák körforgásáról, illetve Kepler 1606-ban megjelent, Új csillagászat című művének első kiadása és még sok más ritkaság.

ŐRÜLT KOZMOLÓGIÁK

Dávid Gyula fizikus előadás-sorozata a Polaris Csillagvizsgálóban
1037 Budapest, Laborc köz 2/c., polaris.mcse.hu

A kozmológia, a Világegyetem egészének fizikája – élő, forrongó, gyorsan alakuló tudományág. Egy-egy új csillagászati felfedezés vagy merész elmélet olykor néhány hónap alatt gyökeresen megváltoztatja az Univerzumból alkotott képünket. Épp ezért nem meglepő, hogy a tudomány fő vonulatát furcsa, excentrikus, őrültnek tűnő – olykor később annak is bizonyulódó, máskor viszont a tudósok legnagyobb meglepetésére beigazolódnak – ötletek, elméletek kísérik. Nem szabad elfelejteni, hogy a manapság Standard Modellnek nevezett elmélet is „őrült gondolatként” kezdte pályafutását. Sorozatunkban a kozmológia történetének legfontosabb és leghíresebb furcsaságait mutatjuk be. Még a teljesen hibásnak bizonyult elképzelésekben is ott rejlik az Igazság szikrája, vagy legalábbis – tudománytörténeti és módszertani – tanulságok vonhatók le belőlük.

Az előadások hétfőnként kezdődnek, 18:30-kor. A részvételi díj egységesen 500 Ft, a sorozat látogatása MCSE-tagok számára díjtalan.

OKT. 3. „KRISTÁLYÉGBOLT NEM SZAB NEKEM HATÁRT”

– avagy a Végtelen felfedezése

OKT. 10. AZ ÉTER ÚJJÁSZÜLETÉSE

– avagy mihez képest?

OKT. 17. FELTÁMADÁS A HŐHALÁLBÓL

– avagy rend és rendezetlenség az Univerzumban

OKT. 24. ÚRKALANDOK AZ ARANY ATOMBAN

– avagy hány dimenziós a világ?

OKT. 31. VÁLTOZÓ ÁLLANDÓK

– gyengülő gravitáció, felforró óceánok

NOV. 7. MOST ÉS MINDÖRÖKKÉ

– az állandó állapotú világ modellje

NOV. 14. MEGOLVAD A VÁKUUM

– avagy antigravitáció és kozmológia

NOV. 21. A HUSZONHATODIK DIMENZIÓ ÉS LAKÓI

– avagy hol járnak az elemi részecskék?

NOV. 28. EINSTEIN LEGNAGYOBB TÉVEDÉSE

– a kozmológiai állandótól a kvintesszenciáig

DEC. 5. PÁRHUZAMOS ÉS MERŐLEGES VILÁGOK

– topológiai furcsaságok, avagy mi van a fekete lyukon túl?

DEC. 11. A LAKHATÓ VILÁG ÉS LAKÓI

– avagy valószínűtlen egybeesések és valószínűtlen magyarázatok

DEC. 19. TÚL AZ ŐRÜLT KOZMOLÓGIÁKON

– napjaink forradalma: a precíziós kozmológia születése

Távcső Szolgáltató Magyarország

www.tavcso.com info@tavcso.com

Tel: 06-20-432-5555 vagy 0043-676-526-528-0
Bemutatóterem: 1112 Budapest, Dobogó út 57

TS Spektívek nagy választékban

TS-55mm (18x-54x)	28 000 Ft
TS-65mm (20x-60x)	38 000 Ft
Ac-80mm (20x-60x)	48 000 Ft
TS-80mm (20x-60x)	58 000 Ft
TS-80mm ED-APO	128 000 Ft
TS-100mm (22x-66x)	98 000 Ft
TS-100mm ED-APO	168 000 Ft

© Kiemelt Fok
oktatási célokra
Készült: A fa létező állat
mivel - 200. évre volt

Stabil asztali állvány finommozgattal	5 800 Ft
Fotóállványok (160cm magas, kurbliis)	5800-19 800 Ft
Prizmasín különböző állványokhoz	4 000 Ft-tól
Csereokulár (F=6mm, 9mm, 15mm, 25mm)	12 800 Ft
Fényképezőgép adaptáció (fix objektívű géphez)	4 500 Ft-tól
Superview fotookulárok (bajonett adaptációval)	29 800 Ft-tól
Alternatíva: tükrös spektív (Voyager, 70mm)	32 800 Ft

Astro5 GoTo mechanika, Boxdörfer (made in Germany) vezérléssel

- GoTo (menj oda) funkció
- Periódikus hiba betanulás
- Korrekciós sebességek szabadon választhatóak
- 5 fok/másodperc sebességű McLallen motorok
- Mikrolépés 5000 Hz-ig.
- Alapértelmezésben félépéses üzemmód
- Más mechanikához is átprogramozható
- 10V és 28V között működőképes
- 8 sebességfokozaton keresztüli fékezés és indítás
- Kijelzés saját display-en
- Számítógép nélkül is vezérelhető
- Upgrade ingyenesen letölthető
- ST4, ST7, Pictor, sth... kompatibilitás
- Autoguiding funkció
- Strapabíró billentyűzet
- Minimális áramfelvétel
- Kompakt méret (10 x 5 x 2,5cm)
- Meghibásodás esetén közvetlenül a német gyártó szervizeli (nem kínai)

Astro5 mechanika Vixen fulábakon	74 800 Ft
Astro5 mechanika acéllábakon	79 800 Ft
Astro5 SDI GoTo, gyors motorokkal	268 000 Ft
Kezelőegység (SDI) magában	108 000 Ft
GoTo licenzzárja (SDI-hez letölthető)	21 000 Ft
Display SDI-hez	40 000 Ft

A pólustávcső most szériatartozék!

A Boxdörfer SDI vezérlést elsősorban a precíz követéshez fejlesztették ki. Azoknak ajánljuk, akik a GoTo funkciót nem csak vizuális célra szeretnék használni.

Programverziók: Astro5, Vixen-GP, EQ6, HEQ5. Motorok kompatibilitására kérjük ügyeljenek!

Keresse a TSz-macskákat! Ha az így megjelölt termékeinkből vásárol, a másodikból 20%, a harmadikból 30%, a negyedikből 40%, az ötödikből 30% engedményt kap. (Két különböző termék is lehetnek, az árak szerint csökkenő sorrendbe rendezve)

Bemutatóteremünk nyitvatartása: kedd 17-21., szerda 10-14. Telefonos felületi kérdésekre Szánthó Lajosnál, vagy Schön Anitánál kapnak választ.